

ПУБЛІЧНЕ БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ У ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Гошовський Євгеній Михайлович

*аспірант кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Розвиток системи правового регулювання суспільних відносин в умовах процесів глобалізації, створює певного роду вплив на вже існуючі так звані класичні галузі. Сучасний стан публічного управління в галузі будівництва визначається загальним станом публічного управління в державі. Право Європейського Союзу є показовим прикладом забезпечення якісної регламентації суспільних відносин у сфері взаємодії екологічного та містобудівного правового аспекту який є нерозривним.

Дослідження правового регулювання публічного будівельного права України в контексті адміністративно-правової думки, у державах Європи дає підстави стверджувати, що співвідношенні різних держав Європейського Союзу воно не є тотожним. Відносини адміністративно-правового характеру та норми саме будівельного права асоційовані з нормативним праворозумінням, що забезпечує державно-владними компонентами регуляторну систему, формує парадигму взаємовідносин влади та підпорядкування, створюючи відносини адміністративно-деліктного змісту.

Реформування, що відбулися у сфері просторового розвитку та будівництва в Україні в останні роки надали імпульсу процесу належного правозастосування і вироблення якісної адміністративної практики у галузі будівництва.

Зміна акцентів у розумінні національного адміністративного права спричинила подальший розвиток цієї галузі публічного права, а також обумовила виникнення й утвердження науковоприкладних уявлень про існування особливих підгалузей у системі адміністративного права. Нині вся сукупність норм адміністративного права поділяється на загальні й особливі норми адміністративного права. Ці групи норм адміністративного права утворюють відповідно Загальне адміністративне право й Особливе адміністративне¹.

Рационально брати до уваги системні взаємозв'язки Публічного будівельного права і Загального адміністративного права адже вони не існують і не можуть існувати поза цим зв'язком. Ці складові є нерозривними

¹ Бевзенко Володимир, Сусак Марина. Публічне будівельне право України : Практичний посібник. Видання друге, змінене і доповнене. Київ : ВД «Дакор», 2024. 578 с.

та постійно створюють вплив одна на одну, змінюють і розвивають створюючи правовий зміст. Публічне будівельне право це одна зі складових галузей системи сучасного Особливого адміністративного права в цілому².

Загальне адміністративне право не кодифіковане в один акт. Воно є узагальненням наукових учень, догматики й теорії адміністративного права, принципів і правил, частина з яких закріплена у нормативних актах, а частина розроблена у прецедентному праві й науковій доктрині. Загальне адміністративне право пропонує орієнтири у різноманітті правового матеріалу та сприяє зменшенню складності права. Цілком можна спиратися на знання про цей правовий інститут, викладені у підручниках із Загального адміністративного права. Щоразу, коли юристові-практику, який інтелектуально опанував природу адміністративних актів за підручником Загального адміністративного права, трапляється така конструкція у законі, вона, вочевидь, для нього є зрозумілою³.

Взаємозв'язок Публічного будівельного права і Загального адміністративного права передбачає властивість норм й інститутів Загального адміністративного права, які деталізовано та конкретно визначено застосовуються, діють у особливих будівельних правовідносинах.

Процеси кодифікації будівельних норм засвідчують тенденцію до формування відносно самостійної сукупності юридичних норм диспозицій, що, визначають умови їх реалізації, та своєрідних санкцій, що наразі встановлюються нормами адміністративного, цивільного, господарського, екологічного та кримінального законодавства. Будівельне право має також відповідне інституційно-функціональне забезпечення – головний регулятор Мінрегіон із відповідною територіально-управлінською інфраструктурою, а також державні органи спеціальної компетенції, функціонування яких забезпечується комплексами законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, які виступають окремими інститутами правового регулювання будівельної галузі⁴.

Актуальність і потрібність підготовки кодифікованого акту у сфері правового регулювання будівельної діяльності у контексті еволюції галузевого концепту, основним механізмом котрого є також кодифікація, зокрема варто навести концептуальну ідею О. В. Стукаленко який подає структуру проекту Будівельного кодексу з урахуванням перспектив імплементації регулювання даних відносин у ЄС⁵.

² П. Куліков, «Правове регулювання будівельної діяльності в сучасних умовах державотворення України» Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]: матеріали Першої наук.-практ. конф. (Бескиди 2017) 7–8.

³ Особливе адміністративне право : підручник за ред. Бернда Візера, Ярослава Лазура, Тетяни Карабін, Олександра Білаша. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 464 с.

⁴ Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник, 4-ге видання, стереотипне. Підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.

⁵ Ольга Стукаленко, Історичні та правові передумови виникнення і становлення будівельної галузі на території України. Ольга Стукаленко. Jurnalul juridic national: teorie i practica. 2016. iunie. С. 98-101.

Таким чином, вплив міжнародного права на процес кодифікації засвідчує галузеву однорідність усієї складності регулювання будівельних відносин, коли гармонізація і універсалізація норм є перспективою удосконалення сучасного законодавства, що відображає потреби галузі у сучасних умовах державотворення.

Проблему кодифікації нормативно-правових актів більшість науковців та практиків визначає ключовою в частині упорядкування системи нормативноправових актів, вирішення якої можна досягти прийняттям містобудівного кодексу. Для створення єдиного підходу до планування та забудови території з урахуванням європейського досвіду Міністерство регіонального розвитку та будівництва України ще у липні 2007 р. ініціювало розробку Містобудівного кодексу України⁶.

Це знайшло свою підтримку на урядовому рівні у формі схвалення Кабінетом Міністрів України Концепції Містобудівного кодексу України, яка передбачила основні положення, які закріплять у майбутньому кодексі, а саме: визначення основних принципів законодавчого регулювання у сфері містобудування; повноваження органів публічної влади, у тому числі місцевого самоврядування, у сфері містобудування

Важливим напрямком розвитку вітчизняного містобудівного права є розробка концепту публічного управління в галузі будівництва, ключовими параметрами якої є відкритий містобудівний кадастр, інтегрований із земельним кадастром, публічність усієї дозвільної документації у будівництві, обов'язкове страхування об'єктів, відповідальності, проєктів будівництва.

Отже сучасне Публічне будівельне право України це складний набір взаємопов'язаних нерозривних, динамічних і залежних будівельних, землепорядних, архітектурних, природоохоронних, історико охоронних правовідносин які мають відповідне унормування та належну, конкретну класифікацію для обґрунтованоо використання адміністративних засобів у будівельній сфері. Наступний етап у розвитку та формуванні самостійного Публічного будівельного права в Україні як окремої галузі є завершення створення та обґрунтування системи цієї галузі в рамках Особливого адміністративного права

⁶ Миронець, І.М. Питання кодифікації будівельного законодавства. І.М. Миронець. Адвокат. 2010. №3. С. 44-48.